

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 9. marts 2011
Kontor: Det Internationale
Kontor
Sagsbeh: Katrine Ledam Ras-
mussen
Sagsnr.: 2011-305-1080
Dok.: KLR40182

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse af passagerlisteoplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet

KOM (2011) 32

Resumé

Forslaget er omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Direktivforslaget har til formål at harmonisere medlemsstaternes lovgivning om luftfartsselskabers videregivelse af passagerlisteoplysninger (PNR-oplysninger) i forbindelse med internationale flyvninger til og fra medlemsstaterne og om behandlingen af disse oplysninger med henblik på at bekæmpe terrorhandlinger og grov kriminalitet. Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne skal udpege et såkaldt PNR-kontor, der skal være ansvarlig for indsamling og behandling af PNR-oplysninger. Forslaget indeholder endvidere bestemmelser om luftfartsselskabernes forpligtelser til at videregive oplysninger. Herudover indeholder forslaget bestemmelser om behandlingen af de indsamlede oplysninger, om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne, videregivelse af oplysninger til tredjelande, og hvor længe oplysningerne må opbevares. Forslaget indeholder endelig bestemmelser om beskyttelse af personoplysninger. Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget er som nævnt omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, og det har derfor hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side er man overordnet positiv over for forslaget.

1. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 6. november 2007 et forslag til rammeafgørelse om anvendelse af passagerlister (PNR-oplysninger) med henblik på

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

retshåndhævelse. Forslaget blev efterfølgende forhandlet i Rådet, men bortfaldt med Lissabon-Traktatens ikrafttræden den 1. december 2009.

I Stockholmprogrammet, der fastlægger de overordnede rammer for samarbejdet om retlige og indre anliggender og udstikker prioriteterne på området for 2010-2014, opfordres Kommissionen bl.a. til at fremsætte et nyt forslag om anvendelse af PNR-oplysninger med henblik på retshåndhævelse.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2010 præsenterede Kommissionen meddelelsen ”Oversigt over information på området frihed, sikkerhed og retfærdighed”. Meddelelsen har til formål at skabe et grundlag for en grundig evaluering og sammenhængende udvikling af nuværende og kommende instrumenter, som regulerer indsamling, lagring og udveksling af personoplysninger. Af meddelelsen fremgår det bl.a., at Kommissionen i begyndelsen af 2011 vil fremlægge en ”passagerlistepakke” bestående af: 1) En meddelelse om en EU-ekstern PNR-strategi, der indeholder de hovedprincipper, som skal være vejledende for forhandling af aftaler med tredjelande, 2) forhandlingsdirektiver for en genforhandling af PNR-aftaler med USA og Australien og forhandlingsdirektiver for en ny aftale med Canada og 3) et nyt forslag til et fælles europæisk instrument om udveksling af PNR-oplysninger.

Den 2. februar 2011 fremsatte Kommissionen et direktivforslag om anvendelse af PNR-oplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet.

Det danske retsforbehold

Forslaget er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), 3. del, afsnit V. Forslaget er derfor omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-traktaten, finder således anvendelse.

Ifølge protokollens artikel 1 deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, 3. del, afsnit V, og ifølge artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, 3. del, afsnit V, bindende for eller finder anvendelse i Danmark (”retsforbeholdet”).

En eventuel gennemførelse af forslaget er derfor ikke bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Det bemærkes, at Danmark ikke vil have mulighed for at gennemføre direktivforslaget ensidigt, da det indeholder bestemmelser om gensidige forpligtelser. Det vil således kræve en parallelaftale eller anden form for samarbejdsaftale mellem Danmark og EU, hvis Danmark – på mellemfolkeligt grundlag – skal være omfattet af den foreslåede ordning.

2. Indhold

2.1. Generelt

Direktivforslaget er fremsat under henvisning til TEUF, navnlig artikel 82, stk. 1, litra d, og artikel 87, stk. 2, litra a. Det følger af artikel 82, stk. 1, litra d, at Europa-Parlamentet og Rådet kan vedtage foranstaltninger med henblik på at fremme samarbejdet mellem judicielle eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne i forbindelse med strafforfølgning og fuldbyrdelse af afgørelser. Efter artikel 87, stk. 2, litra a, kan Europa-Parlamentet og Rådet fastlægge foranstaltninger vedrørende indsamling, opbevaring, behandling, analyse og udveksling af relevante oplysninger.

Direktivforslaget har til formål at harmonisere medlemsstaternes lovgivning om luftfartsselskabers videregivelse af PNR-oplysninger i forbindelse med internationale flyvninger til og fra medlemsstaterne og om behandlingen af disse oplysninger med henblik på at bekæmpe terrorhandlinger og grov kriminalitet.

2.2. Nærmere om hovedelementerne i forslaget

2.2.1. Forpligtelser for luftfartsselskaberne

Forslaget indeholder bestemmelser om luftfartsselskabernes forpligtelser til at videregive PNR-oplysninger til en særlig udpeget national myndighed i medlemsstaterne (Passageroplysningsenheden/PNR-kontoret).

Det fremgår således af forslaget, at luftfartsselskaber som hovedregel 24 til 48 timer før en planlagt international flyafgang og straks efter, at flyets døre er blevet lukket (dvs. når passagererne er gået om bord på flyet med henblik på afrejse, og det ikke længere er muligt for andre passagerer at gå om bord) skal videregive PNR-oplysninger til Passageroplysningsenheden i den medlemsstat, hvor flyet lander eller har afgang. Hvis der i forbindelse med en flyvning mellemlandes i en eller flere medlemsstater, skal luftfartsselskabet videregive PNR-oplysningerne til Passageroplysningsenheden i alle de berørte medlemsstater.

Videregivelsen af PNR-oplysningerne skal ske ved brug af den såkaldte ”push”-metode, der indebærer, at luftfartselskaberne elektronisk overfører personoplysningerne til PNR-kontorets database.

Det fremgår af forslaget, at der skal udarbejdes en liste over fælles protokoller og ”understøttede dataformater”. Senest et år efter vedtagelsen skal al videregivelse af PNR-oplysninger fra luftfartsselskaberne til passageroplysningsenhederne ske i henhold til de fælles protokoller og understøttede dataformater. Alle luftfartsselskaber er forpligtede til at vælge og over for passageroplysningsenhederne at identificere den fælles protokol og det fælles dataformat, som anvendes i forbindelse med videregivelse af PNR-oplysninger.

PNR-oplysninger er efter forslaget ”oplysninger om den enkelte passagers rejse omfattende alle nødvendige oplysninger til, at reservationer kan behandles og kontrolleres af de luftfartsselskaber, der deltager og foretager reservationen, for alle rejser, der reserveres af eller på vegne af en person, uanset om oplysningerne findes i reservationssystemerne, afgangs kontrolsystemerne eller tilsvarende systemer, der omfatter de samme funktionaliteter”.

Luftfartsselskabernes forpligtelser i henhold til direktivforslaget gælder dog alene i forhold den type af PNR-oplysninger, som er nævnt i et bilag til direktivforslaget. Det drejer sig om følgende oplysninger:

- ”1) PNR-nummer
- 2) Dato for reservationen/udstedelsen af billetten
- 3) Planlagt(e) rejsedato(er)
- 4) Navn(e)
- 5) Adresse og kontaktoplysninger (telefonnummer, e-mailadresse)
- 6) Alle oplysninger om betaling, herunder faktureringsadresse
- 7) Hele rejseruten for hvert sæt PNR-oplysninger
- 8) Oplysninger om faste passagerer
- 9) Rejsebureau/rejsekonsulent
- 10) Rejsestatus for passagerer, herunder bekræftelser, indcheckningsstatus, no show- og go show-oplysninger
- 11) Delte PNR-dataelementer
- 12) Generelle bemærkninger (herunder alle tilgængelige oplysninger om uledsagede mindreårige under 18 år såsom den mindreåriges navn og køn, alder og sprog, navnet på og kontaktoplysninger for den ansvarlige voksne ved afrejsen, og dennes forhold til den mindreårige, navnet på og kontaktoplysninger for den ansvarlige

- voksne ved ankomsten, og dennes forhold til den mindreårige, ledsagende lufthavnsmedarbejder ved afgang og ankomst).
- 13) Oplysninger i billetribrikkerne, herunder billetnummer, datoen for udstedelsen af billetten, enkeltbilletter og automatisk billetprisangivelse (Automated Ticket Fare Quote)
 - 14) Sædenummer og andre pladsoplysninger
 - 15) Oplysninger om code-sharing
 - 16) Fuldstændige bagageoplysninger
 - 17) Antal medrejsende og disses navne i forbindelse med en reservation
 - 18) Alle indsamlede forhåndsoplysninger om passagerer (API-oplysninger)
 - 19) Oversigt over alle ændringer af PNR-oplysningerne under punkt 1-18”

Luftfartselskabernes forpligtelser til at videregive sådanne oplysninger gælder kun i det omfang, at luftfartselskaberne allerede som led i deres virksomhed har indsamlet disse oplysninger. Direktivforslaget pålægger således ikke luftfartselskaberne at indsamle eller opbevare yderligere oplysninger fra passagererne end de oplysninger, som luftfartsselskaberne allerede indsamler til deres egen forretningsmæssige brug.

Direktivforslaget er begrænset til kun at gælde i forhold til internationale flyvninger. En international flyvning er efter forslaget ”enhver ruteflyvning eller ikke-ruteflyvning, som foretages af et luftfartsselskab, med afgang fra et tredjeland og planlagt landing på en EU-medlemsstats område eller med planlagt afgang fra en EU-medlemsstats område og med endeligt bestemmelsessted i et tredjeland, herunder i begge tilfælde også transfer- eller transitflyvninger”. Forslaget indeholder imidlertid en bestemmelse om, at Kommissionen to år efter direktivets ikrafttræden skal foretage en vurdering af muligheden og behovet for at udvide direktivets anvendelsesområde til også at omfatte interne flyvninger – dvs. flyvninger mellem to EU-medlemsstater (der ikke er transfer- eller transitflyvninger i forbindelse med rejser til eller fra tredjelande).

Medlemsstaterne skal i overensstemmelse med deres nationale lovgivning sikre, at der fastsættes passende sanktioner over for luftfartsselskaber, som ikke lever op til deres forpligtelser i henhold til direktivet.

2.2.2. PNR-kontorer

Forslaget forpligter medlemsstaterne til at oprette eller udpege en myndighed med kompetence til at forebygge, opdage, efterforske og retsfor-

følge terrorhandlinger og grov kriminalitet eller en del af en sådan myndighed, der skal fungere som nationalt PNR-kontor. PNR-kontoret skal være ansvarlig for indsamling af PNR-oplysninger fra luftfartselskaber og for opbevaring, analyse samt eventuel videregivelse og udveksling af de indsamlede oplysninger.

2.2.3. Opbevaring, behandling, videregivelse og udveksling af PNR-oplysninger

Direktivforslaget lægger op til, at medlemsstaterne skal sikre, at de indsamlede PNR-oplysninger opbevares i en database hos det nationale PNR-kontor i 30 dage efter videregivelsen til PNR-kontoret i den medlemsstat, på hvis område den internationale flyvning lander eller har afgang. Videregiver flyselskaberne andre oplysninger end dem, der er anført i det ovenfor nævnte bilag, skal PNR-kontoret straks ved modtagelsen slette sådanne oplysninger.

Ved udløbet af de 30 dage skal PNR-oplysningerne opbevares i yderligere 5 år. I dette tidsrum skal alle ”dataelementer”, der kan tjene til at identificere de passagerer, som PNR-oplysningerne vedrører, imidlertid maskeres. De anonymiserede PNR-oplysninger må kun være tilgængelige for et begrænset antal særligt udvalgte medarbejdere. Adgang til de fuldstændige PNR-oplysninger kræver en særlig tilladelse, der kun kan meddeles i nærmere bestemte tilfælde. Ved udløbet af de fem år skal de indsamlede PNR-oplysninger slettes.

Direktivforslaget indeholder desuden nærmere regler for, hvordan og til hvilket formål de nationale PNR-kontorer må behandle de indsamlede PNR-oplysninger. Således fremgår det bl.a., at oplysninger alene må anvendes med henblik på

- identificering af personer, der kan være involveret i en terrorhandling, grov kriminalitet, herunder eller grov international kriminalitet, og som det er nødvendigt, at de kompetente nationale retshåndhævende myndigheder undersøger nærmere,
- besvarelse af behørigt begrundede anmodninger fra kompetente retshåndhævende myndigheder i forbindelse med konkrete sager vedrørende forebyggelse, opdagelse, efterforskning og retsforfølgning af en terrorhandling eller grov kriminalitet, samt

- analyse og uformning af generelle vurderingskriterier, der vil kunne anvendes i forbindelse med vurderingen af passagerer forud for deres afrejse eller ankomst og dermed bidrage til at identificere personer, der kan være involveret i en terrorhandling eller grov international kriminalitet.

Terrorhandlinger er efter forslaget ”de lovovertrædelser i henhold til national lovgivning, der er omhandlet i artikel 1-4 i Rådets rammeafgørelse” (2002/475/RIA).

Grov kriminalitet er efter forslaget de former for lovovertrædelser i henhold til national lovgivning, der fremgår af artikel 2, stk. 2, i Rådets rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (2002/584/RIA) (den såkaldte positivliste), ”hvis de kan straffes med frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tre år i henhold til en medlemsstats nationale ret; medlemsstaterne kan imidlertid udelukke mindre lovovertrædelser, i forbindelse med hvilke behandlingen af PNR-oplysninger under hensyntagen til deres respektive strafferetssystemer ikke ville være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet”. Den nævnte positivliste indeholder 32 alvorlige forbrydelser. Det drejer sig bl.a. terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer, internetkriminalitet, miljøkriminalitet, menneskesmugling, forsætligt manddrab, grov legemsbeskadigelse og organiseret eller væbnet tyveri

Grov international kriminalitet er efter forslaget de former for lovovertrædelser, der fremgår af den nævnte bestemmelse i Rådets rammeafgørelse om den europæiske arrestordre, hvis de kan straffes med frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tre år i henhold til en medlemsstats nationale ret, og

- i) de begås i mere end én stat
- ii) de begås i én stat, men en væsentlig del af forberedelsen, planlægningen, styringen eller kontrollen har fundet sted i en anden stat
- iii) de begås i én stat, men involverer en organiseret kriminel gruppe, som udfører kriminelle aktiviteter i mere end én stat, eller

- iv) de begås i én stat, men har betydelige konsekvenser i en anden stat.

Hvis en medlemsstats PNR-kontor som led i behandlingen af de indsamlede PNR-oplysninger identificerer personer, der kan være involveret i en terrorhandling eller grov kriminalitet, og som det er nødvendigt, at de kompetente nationale retshåndhævende myndigheder undersøger nærmere, videresendes oplysningerne eller analyseresultaterne til den pågældende medlemsstats kompetente myndighed(er) med henblik på videre behandling.

Medlemsstaternes kompetente myndigheder må alene anvende de oplysninger, som modtages fra PNR-kontoret, med henblik på at forebygge, opdage, efterforske eller retsforfølge terrorhandling eller grov kriminalitet. Når PNR-oplysninger er videregivet til en kompetent national retshåndhævende myndighed, er det medlemsstaternes nationale lovgivning, der regulerer spørgsmålet om myndighedens opbevaring af oplysningerne.

Det følger af direktivforslaget, at medlemsstaterne under visse betingelser kan udveksle oplysninger og eventuelle analyseresultater. Udvekslingen skal som udgangspunkt finde sted via de nationale passageroplysningsenheder. Kun i tilfælde, hvor det er nødvendigt for at forebygge en umiddelbar og alvorlig trussel mod den offentlige sikkerhed kan en anden kompetent myndighed (end PNR-kontoret) direkte anmode en anden medlemsstats PNR-kontor om oplysninger.

Identificerer en medlemsstats PNR-kontor på baggrund af en analyse af de indsamlede PNR-oplysninger en eller flere personer, der kan være involveret i en terrorhandling eller grov kriminalitet, videregives de relevante oplysninger eller analyseresultater til passageroplysningsenhederne i de andre medlemsstater, hvis det anses for nødvendigt for at forebygge, opdage, efterforske eller retsforfølge terrorhandling eller grov kriminalitet.

En medlemsstats PNR-kontor har om nødvendigt ret til at anmode en hvilken som helst anden medlemsstats PNR-kontor om PNR-oplysninger, der opbevares i den anden medlemsstats database, og om nødvendigt også om resultatet af behandlingen af oplysningerne. Ved fremsættelse af anmodninger senere end 30 dage efter videregivelsen fra luftfartsselskabet til PNR-kontoret i den medlemsstat, på hvis område flyvningen havde landing eller afgang, kan der som udgangspunkt kun opnås adgang til anonymiserede PNR-oplysninger. Kun under ekstraor-

dinære omstændigheder og med henblik på reaktion på en konkret trussel eller en konkret efterforskning eller retsforfølgning i forbindelse med terrorhandlinger eller grov kriminalitet kan der anmodes om adgang til de fuldstændige PNR-oplysninger.

Det følger endelig af direktivforslaget, at medlemsstater i meget begrænset omfang må videregive de indsamlede PNR-oplysninger til et tredjeland. Videregivelsen må således blandt andet kun finde sted med henblik på bekæmpelse af terrorhandlinger og grov kriminalitet og kun under forudsætning af, at tredjelandet accepterer, at en eventuel videregivelse til andre tredjelande kræver udtrykkeligt samtykke fra den medlemsstat, der har videregivet PNR-oplysningerne.

2.2.4. Beskyttelse af personoplysninger mv.

Direktivforslaget indeholder desuden en række bestemmelser, der har til formål at sikre beskyttelse af personoplysninger.

Det fremgår således af forslaget, at bestemmelser i medlemsstaternes nationale lovgivning, der er vedtaget som led i gennemførelsen af en række bestemmelser (artikel 17, 18, 19, 20, 21, 22 og 25) i Rådets rammeafgørelse af 27. november 2008 om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager (2008/977/RIA), skal finde anvendelse i forbindelse med behandlingen af personoplysninger i medfør af direktivforslaget. De nævnte bestemmelser fastsætter regler om retten til indsigt, retten til at berigtige, slette eller blokere oplysninger, retten til erstatning og klageadgang, spørgsmålet om fortrolighed i forbindelse med databehandlingen og datasikkerheden samt nationale tilsynsmyndigheder.

Det fremgår endvidere af forslaget, at enhver behandling af oplysninger, der viser en persons racemæssige eller etniske oprindelse, religiøse eller filosofiske overbevisning, politiske meninger, medlemskab af en fagforening, eller som vedrører den pågældende persons sundhed eller seksualitet, er forbudt. Såfremt PNR-kontoret modtager oplysninger, der indeholder sådanne oplysninger, skal de straks slettes.

Det følger desuden af forslaget, at al behandling og videregivelse af PNR-oplysninger samt alle anmodninger fra de kompetente nationale myndigheder, PNR-kontorer i andre medlemsstater og tredjelande, herunder også afviste anmodninger, skal registreres eller dokumenteres af PNR-kontoret og de kompetente nationale myndigheder med henblik på

tilsynsmyndighedernes kontrol af databehandlingens lovlighed og egenkontrollen samt for at sikre datasikkerheden.

Der lægges endvidere op til, at medlemsstaterne skal sikre, at passagerer på internationale flyvninger i forbindelse med reservation og køb af flybilletter på en klar og præcis måde bliver informeret om, at oplysningerne bliver videregivet til PNR-kontoret. Passagererne skal i den forbindelse oplyses om den mulige anvendelse af oplysninger, om opbevaringsperioden for oplysningerne, om mulighederne for videregivelse af oplysningerne og om deres databeskyttelsesmæssige rettigheder.

Det fremgår også af direktivforslaget, at det er forbudt for PNR-kontorerne og de kompetente nationale myndigheder at videregive PNR-oplysninger til private parter (i såvel medlemsstaterne som i tredjelande).

Direktivforslaget indeholder endelig en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre fastsættelsen af passende og effektive sanktioner for overtrædelse af en række bestemmelser.

3. Gældende dansk ret

3.1. Luftfartsloven

Som led i anti-terrorepakke II (lov nr. 542 af 8. juni 2006) blev der indsat en bestemmelse i luftfartsloven § 148 a, som indebærer en forpligtelse for luftfartsselskaber til at registrere og opbevare nærmere angivne passageroplysninger i 1 år og en pligt til på begæring af Politiets Efterretningstjeneste uden retskendelse at udlevere de omhandlede passageroplysninger til brug for forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 (om terrorisme mv.). Bestemmelsen giver endvidere mulighed for at fastsætte regler om efterretningstjenestens online adgang til luftfartsselskabernes bookingsystemer.

Efter vedtagelsen af luftfartslovens § 148 a afholdt Justitsministeriet sammen med Transportministeriet møder med luftfartsbranchen med henblik på at drøfte den tekniske indretning af et dansk system for udveksling af PNR-oplysninger. Det viste sig imidlertid at være mere teknisk kompliceret end forudsat i forbindelse med vedtagelsen af bestemmelsen, og det blev vurderet, at en eventuel indførelse af et dansk PNR-system ville nødvendiggøre yderligere lovændringer. Bestemmelsen er således endnu ikke sat i kraft.

3.2. Udlændinge- og toldlovgivningen

Der er herudover fastsat særlige bestemmelser i udlændinge- og toldlovgivningen om udlevering og anvendelse af passageroplysninger med henblik på henholdsvis ind- og udrejsekontrol og told- og skattekontrol. Det drejer sig bl.a. om udlændingelovens § 38, stk. 4, og toldlovens § 17.

3.3. Persondataloven

Ved lov nr. 188 af 18. marts 2009 om ændring af lov om behandling af personoplysninger blev bestemmelsen i persondatalovens § 72a indsat med henblik på at skabe grundlag for gennemførelse af Rådets rammeafgørelse af 27. november 2008 om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager (2008/977/RIA).

Det fremgår af bestemmelsen, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager inden for Den Europæiske Union mv. Der er således i bekendtgørelse nr. 1287 af 25. november 2010 fastsat nærmere regler om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager inden for Den Europæiske Union og Schengen-samarbejdet.

Det fremgår af bekendtgørelsen § 2, at persondataloven finder anvendelse i forhold til personoplysninger, der udveksles eller stilles til rådighed mellem en dansk og en udenlandsk myndighed i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager inden for Den Europæiske Union og Schengen-samarbejdet. Bekendtgørelsen indeholder herudover en række bestemmelser, der på visse områder indebærer en bedre beskyttelse end den, der følger af persondataloven.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget er som nævnt fremsat efter TEUF, 3. del, afsnit V, og er derfor omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Danmark deltager således ikke i vedtagelsen af direktivet, som ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Hvis forslaget til direktiv fandt anvendelse i Danmark, vurderes det, at forslaget ville have lovgivningsmæssige konsekvenser.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Da forslaget som nævnt ikke vil være bindende for Danmark, har forslaget ikke statsfinansielle konsekvenser.

Hvis direktivforslaget fandt anvendelse i Danmark, skønnes det at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning. Det er imidlertid på nuværende tidspunkt ikke muligt at anslå omfanget heraf.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Forslaget er sendt i høring hos Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Procesbevillingsnævnet, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Politiets Efterretningstjeneste, Rigsadvokaten, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Datatilsynet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af offentlige anklagere, Politiforbundet, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Danske Advokater, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Air Greenland A/S, Airport Coordination Denmark A/S, AOPA Danmark, Atlantic Airways, Billund Lufthavn, Cabin Union Denmark, Cimber Air A/S, Danish Air Transport ApS, Dansam, Dansk Flyvelederforening, DALPA, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Naviair, Havarikommissionen for Civil Luftfart og Jernbane, Københavns Lufthavne A/S, Novia, Rådet for Større Flyvesikkerhed, SAS, Afdeling AX, Servisair Danmark A/S, Star Air A/S, Trafikstyrelsen, Sun-Air of Scandinavia A/S, Danish Business Travel Association, Foreningen af Rejsearrangører i Danmark (RiD), Danmarks Rejsebureau Forening, Flyvebranchens Personaleunion, Brancheforeningen Dansk Luftfart, Kgl. Dansk Aeroklub, Primera Air, Thomas Cook Airlines, Transavia, Cimber Sterling, Dansk Erhverv og Jet Time A/S.

Justitsministeriet har fastsat høringsfristen til den 11. april 2011.

6. Nærhedsprincippet

I begrundelsen for forslaget har Kommissionen anført følgende med hensyn til overholdelse af nærhedsprincippet:

”De retshåndhævende myndigheder skal have effektive redskaber til at bekæmpe terrorisme og grov kriminalitet med. Da de fleste grove forbrydelser og terrorhandlinger i nogen grad involverer international rejseaktivitet, er myndighederne nødt til at anvende PNR-oplysninger til at beskytte EU's interne sikkerhed. Desuden afhænger de efterforskninger med henblik på at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet, som medlemsstaternes myndigheder foretager, i høj grad af det internationale samarbejde på tværs af grænserne.

Som følge af personers frie bevægelighed i Schengen-området er det nødvendigt, at alle medlemsstaterne indsamler, behandler og udveksler PNR-oplysninger for derved at undgå huller i sikkerheden. Ved at sikre, at der sker en kollektiv og sammenhængende indsats, vil denne foranstaltning bidrage til at øge sikkerheden i EU.

En indsats på EU-plan vil hjælpe med til at sikre harmoniseringen af bestemmelserne om at garantere databeskyttelsen i medlemsstaterne. De forskellige systemer i de medlemsstater, der allerede har oprettet lignende mekanismer, eller som vil gøre det fremover, kan have negative følger for luftfartsselskaberne, da de skal overholde potentielt divergerende nationale krav, f.eks. vedrørende de typer oplysninger, der skal videregives, og betingelserne for, hvornår disse oplysninger skal forelægges for medlemsstaterne. Disse forskelle kan også skade det effektive samarbejde mellem medlemsstaterne med henblik på at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet.”

Det er regeringens vurdering, at forslaget ikke er i strid med nærhedsprincippet. Regeringen kan i den forbindelse tilslutte sig Kommissionens betragtninger.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslaget.

9. Orientering af andre af Folketingets udvalg

Notatet sendes – ud over til Folketingets Europaudvalg – til Folketingets Retsudvalg.